

NAPREJ

Glasilno Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik V., šte. 25.
Četrtna številka „NAPREJA“
izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS

Glasilno Kmetско-delavske zveze.

Stane letno 48— Din, mesečno 4— Din.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Celje,
Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadstropje.

Naslov za dopise: »NAPREJ«, Celje;
Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 20 Din,
za inozemstvo 30 Din.

Oglašiš: prostor 1×65 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer
se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštne proste.

Pismo kmetskega pro- letarca industrijskemu proletarcu.

Sodrug! Proletarci!

Življenje na kmetih je težko, posebnoma manjšemu kmetovalcu, ki mora vse sam obdelovati, kar ima; družina mu radi nedoraslosti še ne more tako uspešno pomagati pri delu kakor pri jelu. Naravno je, da se ga včasih le polasča skrb, kaj bo, če bo vozilo državno gospodarstvo navzdol; skrbeče pogleduje svoje otroke in boli ga, če pomisli, da se jim bližajo hudi časi. Pomagal bi jim rad, pa ne leži v njegovih rokah rešitev položaja. Kmetje-sosedje tarnajo in ugibljejo, kdo je zakrivil tako gospodarstvo, ki ni v nobeni zvezi z bivšimi obljubami političnih voditeljev. Če se pritožujejo, komu naj se pritožijo, če ne vladarju v fari, gospodu fajmoštru, ker se nimajo tiste zaupljivosti do kmeta-soseda v mnenju, da ni zmožen nihče drug dajati dobrih svetov kakor fajmošter sam, ki jih dobi naravnost od sv. Duha? Radoveden sem, sodrug, ali se bodo tem revežem kdaj odprle oči. Kaj mislite vi, o katerih slišim, da imate vsaj toliko več pameti, da ne redite farškim lenuhom trebnov? Gospod fajmošter pobožno zavijajo oči, če jim kdo potoži, da mu slabo gre, pa pravijo, da se nismo dovolj pobožni in verni, da bi se nam moglo bolje goditi. Ta zločinec, ki je bil svoj čas glavni agitator klerške stranke v naši fari, se ne sramuje niti najmanj, da je tako slepil svoje »ovčice« z avtonomijo, še dalje misli vleči svojo godlo po naši župniji. Jaz sem edini v vsej fari, ki ga smatram za zločinca tudi v javnosti, dočim se mu drugi prilizujejo in če zahteva kaj za »cerkvene potrebe«, kar tekmujejo med seboj, kdo mu bo prvi ustregel. Nekateri so res še pri nas, ki ne soglašajo z njim in njegovimi sleparskimi frazami; z mano si pa tudi ti ne upajo soglašati, ker se

boje, da jim kak lep večer ne zgore hiša ali kozolec kot brezvercem; najhujše pa, kar bi jih zadelo, bi bilo, da jih g. župan na premilostni ukaz g. fajmoštra javno okličejo za brezverca, katerega hiše se mora vsak za 100 m izogniti. Ker pa ti reveži nimajo na razpolago vseh kmetiških potreb, bodisi za polje ali za domačo porabo, bi od nobenega župljana ničesar ne dobili in bi morali za drag denar vse nakupiti ali pa prodati kmetijo, pa ti z družino s trebnom za kruhom. Zaveden proletarec bi pretrpel tudi to, njim pa se zdi to budalost; zato ostanejo rajši hinavci.

Imamo v naši fari bogate posestnike, ki najemajo delavce, ali, kakor jih oni imenujejo, dninarje. Če so ti dninarji pobožni in po njihovem okusu, jim dajo toliko hrane, da ne omagaajo med delom, če pa ne pridejo k delu iz cerkve, jih pa postrani gledajo in jih s podlo šikanjo prisilijo, da se umaknejo drugim. Plačajo pa ti gospodje navadno le s kakšno kilico krompirja ali pa sprhnele koruzne moke. Ljudje se pritožujejo, se obračajo včasih tudi name, toda jaz jim ne morem veliko pomagati, ker sem sam. V nekaterih slučajih sem že poskusil intervenirati pri parazitih kmetskega kapitalizma, toda g. župnik in g. župan sta mi zagrozila s tožbo in drugimi šikanami.

Ker pa se šikaniranje vedno silneje pojavlja, zato vas prosim, sodrug, rešite ali vsaj poskusite nas rešiti te bolečine. Pošljite nam apostolov socialističnega nauka, ki bodo z lepimi, resnice polnimi besedami in dobrimi vzgledi pritegnili marsikoga v naše vrste.

Naša mladina je popolnoma posurovela. Fajmošter in učitelj (hlapec) jih vlačita v vsakovrstna »izobraževalna« društva orlovske, mladinske in samovrag vedli, kakšne hudičeve zveze se; tam jih učita orlovskih koračnic, poplvanja, kajenja in zmerjanja čez vse, kar ne hodi fajmoštru roke lizat. Sami se pa fantalini že polagoma navajajo (podvajati in za sveto stvar vneti, akor so), zgrabiti za nož in kol ter s tem braniti

svoja . . . krščanska načela. Moji trije fantje prinašajo vsak dan domov »rogove« na glavah, ker niso Orli. Predian-skim smo imeli učitelja, ki je pridobil mene v vrste zavednih socialistov, pa je bil samo dva meseca pri nas. Brž ko je začel otroke učiti dolžnosti do sebe in družbe, so izposlovali občinski odbor in fajmošter kot komandant, da so ga izgnali s koli iz naše fare.

Za tem je prišel za učitelja neki »naprednjak«. Bil je član Sokola in menda tudi »Orjune«. Ta je začel otroke učiti, da boga sploh ni, da sme vsak živeti svobodno in pretepati druge, če se detajo iz njega norca itd. Tudi temu so zapretili z izgonom. Ker pa se mu je pri nas predobro godilo, se je čez noč prelevil v gorečega katoliškega podrepnika in danes dela v zvezi s fajmoštrom, kar sem vam že zgoraj poročal.

Sodrug, pošljite tudi naši deci rešitelja iz te bede, človeka, ki bo s socializmom odrešil našo farno pred poginom in nam prinesel pravega blagostanja! Težak boj nas še čaka s himavskimi farškimi bandami in učiteljsko zalego iz sokolaških, orjunskih in orlovskih vrst. Sodrug, na pomoč!

* In bili so osli, tkzv. »kritiki«, in so se danes, ki so v buržujskih listih prodajali to le modrost, da Cankar ni zajel svojih »Hlapcev« iz resničnega življenja! Iz teh podatkov preprostega proletarca naj hodijo učeni osli zajemat svoje trditve! Op. ur.

Tedenski pregled.

Petek 8. junija: Na Bolgarskem revolucija. Meščanska opozicija s socialisti vred je pod vplivom vladajočih Korbuzanov in v zvezi z makedonskimi komiti ter armado vrgla Stambolijskovo vlado in sestavila novo. Nji na čelu je prof. Cankov. En socialist (Kazazov) je tudi vmes. — Proti izpuščenim orjunam, ki so izvršili napad na mariborsko

Cirilovo uszarno, je drž. pravdnništvo vložilo tožbo.

Sobota 9. junija: Na Bolgarskem zbira Stambolijski, ki je ob izbruhu prevrata bil na agitaciji po deželi, kmetско armado. Komunisti izražajo novi vladi svojo udanost. — Nemška vlada zahteva od naše odgovore reparacijskih plačil.

Nedelja 10. junija: Meščanska vojna na Bolgarskem je v polnem teku.

Ponedeljek 11. junija: Naša vlada mobilizira proti bolgarskim revolucionarjem. Spopadi s komitaši na meji. — Švicarska vlada je prejela novo Čičerinovo noto radi Vorovskega. Čičerin zahteva zadoščenje in — materielno odškodnino. — V Belgradu podpis sporazuma z Nemčijo glede reparacijskih dobav. Mi dobimo druge predmete namesto živine, ki nam po reparacijskih dogovorih pristoja.

Torek 11. junija: Italija zahteva, naj bi ji popolnoma prepustili Baroš. — Stambolijski je izdal na bolgarsko seljaško ljudstvo letak, v katerem ga poziva na oborožen nastop proti revolucionarjem. — Belgrajski bolgarski poslanik intervenira pri Pašiču za oboroženo pomoč Stambolijskemu. — Jugoslovansko-romunsko komisijo za določitev banatske meje so preuredili. Gospodje se dobro imajo, pa se jim z delom nič ne muči. — Zastopniki ruskih sovjetskih republik sklenejo izdelati novo ustavo, po kateri bo vsaka republika upravno in zakonodajno samostojna. Skupna bo le vojska in zunanje zadeve.

Sreda 13. junija: Naša vlada se v sporazumu z ostalo Malo antanto in Grško odloči podati revolucionarni bolgarski vladi ultimatum. Vojaško intervencijo smatrajo za neizogibno. — Naknadne in izredne kredite (predvsem zopet vojne!) je vladajoča buržoazija v parlamentu sprejela. Zato so nam pa pred par dnevi naložili za dve milijardi novih davkov . . . — Češkoslovaška vlada je začela na temelju zakona o »zaščiti« republike preganjati razne komunistične voditelje, zlasti v Brnu. — Angleška vlada predlaga novo medzavezniško konferenco

Zreli državljani ali papistovski podložniki?

Svobodna država, v kateri se hočejo državljani vladati sami in sami določevati si usodo, potrebuje vsekakor zrelih ljudi. Vsak posameznik se mora brigati za javne interese, vsak si mora ustvariti lastno mnenje in to mnenje braniti z neustrašeno zavednostjo. To je vsakdo dolžan, če hoče, da se porodi iz kresanja raznih mnenj posameznikov pravi temelj za dobrobit splošnosti: Tako je bilo v starogrških republikah, bilo je tako v Rimu. Energija, zvestoba, dolžnostno zavest, junštvo in neustrašenost sta priporočala v Atenah Periklej, v Rimu Seneka.

Kako pa je pri nas? Za vzgojo značajev bi moral predvsem skrbeti po načrtu šolskega zakona verski pouk. Katekizem obravnava tudi razmerje državljanov do javnih zadev; toda na kakšen način? Katekizem ne pozna dozorelih državljanov, v javnih zadevah nima državljan sploh nobene pravice govoriti in sodelovati, temveč ubogati mora oblasti. V rimski cerkvi je pač dogma, da so verniki »poslušajoča cerkev«, ki smejo le poslušati in pokorno pritrjevati vsemu, kar papež in škofje kot »učeca cerkev« zapovedujejo:

410. Komu smo dolžni še spoštovanje, ljubezen in pokorščino, razen starišem?

Razen starišem smo dolžni spoštovanje, ljubezen in pokorščino še predpostavljajim. — »Hlapci, bodite z vsem spoštovanjem podložni gospodu, ne samo dobremu in milemu, marveč tudi slabemu.«

411. Kdo so predpostavljeni? Predpostavljeni so varuhi, učitelji, mojstri in delodajalci, duhovne in posvetne oblasti.

413. S čim grešimo posebno proti duhovnim in posvetnim oblastim?

Proti duhovnim in posvetnim oblastim grešimo posebno: 1. z drzno grajo in žaljenjem; 2. z upornostjo.

»Vsak bodi podložen oblastvom, kajti ni oblasti razen Boga; te pa, ki so, so od Boga postavljene.«

To so poglavja iz Velikega katekizma.

Razmerje med vlado in državljani, med podjetniki in delavci enačijo katehetje na temelju katekizmov vedno razmerju med stariši in nedoraslimi otroci. Iz teh besed kličejo delavcem in nastavljenecem: »Vi, hlapci, bodite pokorni v vsem gospodom, ne le dobrim in milim, temveč tudi slabim!« In doraščajočim mladim državljanom,

ki bodo pozneje sami kovači svoje sreče, ki bodo pri javnih vprašanjih sami kot dorasli državljani sodelovali s svojo uvidevnostjo in voljo in morali sebe same vladati, vsiljujejo v dušo besede: »Vsak naj bo hlapec oblastim: kajti ni oblasti razen Boga; te pa, ki so, so od Boga.«

Ne smete biti vzgojeni kot samostojni, odkriti ljudje, marveč kot podložni, poslušni hlapci, da vas bodo mogli cerkveni in posvetni oblastniki brezskrbno vladati; predvsem seveda cerkvene oblasti. Za pokornost napram tem vam še posebne zabičujejo: »Tesno se združi s sv. očetom in škofi in pusti v vseh zasebnih in javnih zadevah, da te vodijo ti!« Za posvetne oblasti katekizem takega opomina ne daje. Da, celo izjemo dela katekizem za te, četudi je vsaka oblast od Boga.

414. Kdaj ne smemo poslušati starišev in predpostavljenih?

Če nam nekaj zapovedo, kar je grešnega! — »Boga je treba bolj poslušati kakor ljudi!«

Kot božji namestnik pa velja duhovnik, ki ljudem govori, kaj »Bog hoče« In kaj je »grešno«; ta se sklicuje na papeža, ki je »nezmotljiv«. Zato pa ne smemo poslušati stariše in posvetne oblasti, če papež, škof ali duhovnik hočejo drugače. Vemo za slučaje, ko so katehetje,

sklicevaje se na to mesto v katekizmu, od svojih učencev zahtevali, naj otroci, katerih stariši ne marajo pustiti k verskim obredom, sami kar na skrivaj utečejo proti volji starišev in grede k spovedi, kakor katehet ukaže. Papežem, škofom in duhovnikom se moramo pokoriti in se upreti starišem ter posvetnim oblastvom, če nočejo plesati po njihovi muziki; kajti kar ukaže duhovnik, je »božji« ukaz — to je nauk, ki je v katekizmu in se odtod vbrizgava decj v um. »Bodi vedno poln spoštovanja in podložnosti napram svetemu Očetu papežu in z njim zvezanim škofom ter duhovnikom.« Toda papež je daleč, škof tudi ni blizu, samo duhovnik stoji vedno za katekizmom. Zato je najvažnejše, da se puste ljudje voditi od duhovnikov, če hočejo zavarovati vrhovno cerkveno oblast pred posvetno vrhovno oblastjo. Tudi tega niso škofje pozabili v svojem katekizmu in zato se še posebno trudijo vzgojevati k spoštovanju in pobožnosti napram duhovnikom:

751. Kakšno mišljenje mora vzbuditi v nas vera z ozirom na duhovniško oblast in čast?

V nas mora vzbuditi vera sveto spoštovanje, poslušnost in hvaležnost proti duhovnikom.

Pomni, kar pravi neki svetnik: »Kdor časti duhovnika, časti Kristusa, in

»strokovnjakov« radi reparacij. — Dunajska »Zukunft« objavlja senzacijo, da se Trocki inkognito nahaja na Dunaju na »oddihu«.

Četrtek 14. junija: Naša vlada odklone priznanje revolucionarne bolgarske vlade. — Poročajo, da so revolucionarni Stambolijskega njeli. — Radikalni lišk zahteva od vlade, naj Radiča postavi pred sodišče, ker je v nekem angleškem listu prodajal svoje republikanstvo. — Anglija pravi v posebni noti, da je zadovoljna z Rusijo, ker je ta pristala na vse njene pogoje, tudi one glede boljševiške propagande v inostranstvu. — Iz Rusije prihajajo poročila o strašni poplavi v Povolžju. — Na Kitajskem je tudi izbruhnila revolucija. Predsednika Li Yang-Hunga so revolucionarji — povečujejo jim vladeželjni generalji — ujeli. — Sicilijanski ognjenik Etna je začel bruhati. Isto poročajo o Vezuvu.

Petek 15. junija: Donavska komisija je začela v Bratislavi sejati. — Demarša Male antante v Sofiji odgodena. Tu se je postavila velika antanta vmes, ki noče, da bi se kakšen dogodek na svetu — in tudi ne nobena jugoslovanska vojna napoved — zgodil brez njenega privoljenja. — Iz Sofije poročajo, da je bil Stambolijski slučajno ujet in ubit. — Madžarski ministrski svet se boji vojaške intervencije Male antante na Bolgarsko in je poslal posebno noto na Veliko antanto. Proti Češkoslovaški in Jugoslaviji pripravljajo Madžari svoje čete ob mejah. — »Naprej« poroča o meznem gibanju gorenjskih kovinarjev. Pričakovati je stavko.

Sobota 16. junija: Na Bolgarskem je mir. — Tudi Romunija je že priznala bolgarsko vlado Cankova. — Močna boljševiška četa vdere na romunsko ozemlje. — 5000 Vranglovcev je odšlo iz Jugoslavije baje na Francosko. Ti se tudi zelo interesirajo za dogodke na Bolgarskem. — V Poruhruj pritiskajo Francozi silneje in silneje.

Čakajte!

Glavni akcijski odbor javnih nameščencev in železničarjev je v Belgradu. Kakor smo izvedeli, je predsednik tega odbora zopet gospod, ki sedi v prometnem ministrstvu. Ista pesem, kakor pri bivšem koalicijskem odboru — ker komandirajo takšni »razredni« gospodje, ne pride nikjer od kake akcije. Že pri prejšnjem odboru se je pokazalo, da je vodja železničarskega gibanja za pravice in kruh v ministrstvu doma — kakšna nesramna ironija! — in da sedi istočasno pri isti mizi, pri kateri se odločuje usoda desetisočev uslužbencev. Da taka oseba oz. take osebe pač ne bodo zastopale koristi najbednejših — tudi če bi hotele! — je jasno, popolnoma jasno pa ni, čemu železničarski in sploh državni proletarijat baš take voditelje izbira kakor slepa večša luč. Posledice podobnih imenitnih gibanj za izboljšanje življenja, so potem te-le:

Gospod min. predsednik Pašić dobi brzojavke iste vsebine, ki so mu jih po-

kdor žali duhovnika, ta žali Kristusa Gospoda, kajti duhovnik je Kristusov namestnik.

To ubijajo ljudem tako silno v duše, da se po deželi vsepovsod dogajajo slučaj, ko se pobožni ljudje postavijo za svojega »dušnega očeta« z nasiljem proti takemu človeku, ki bi razodel kako njegovo lopovščino. S tem verskim naukom se vzgaja mehko orodje za duhovniško oblast, ne pa samostojni in zreli državljani. Četudi malo koristi tak verski pouk vzgoji npravnstveno močnih ljudi za življenje, še manj koristi državnemu redu. Katekizem, ki je le vzgajališče podložnikov za svetovno papistovsko samovlado, ne prinaša ničesar dragocenega niti za življenje, še manj pa za državljanstvo.

Stare paganske države Grkov in Rimljanov so si vzgojevale samozavestne državljane. naše države pa vzgajajo s pomočjo katehetov suženjske podložnike papežu, škofom in duhovnikom!

To je natančen prevod iz predzadnje številke »Arbeiter Zeitung«, ki pa je tudi za naše jugoslovanske razmere tako važen, da si ne morem kaj, da ne bi vam ga v celoti podal. Kdor misli, da je cela stvar laž ali izmišljeno predbacivanje katoliškim katehetom in celi hierarhiji, naj sam pogleda v veliki katekizem in se prepriča, da je v resnici tak kulturni škandal, še danes med nami v podobi tiskane knjige.

slali iz Mariboru, Ljubljane, Ptuja, Zidanevega mosta, Jesenic, Murske Sobotne, Kočevja in Višnje gore: Na zborovanju dne 10. jun. zbrani železničarji in upokojenci zahtevajo, da vlada njihovim zahtevam nemudoma ugodí, ker sicer so posledice neizogibne. — Akcijski odbor.

Na to brzojavko odgovorilo iz prometnega ministristva (nekoliko skrajšano) sledeče: Vsem tem železničarjem sporočite sledeče moje poročilo: Kraljeva vlada ima v rokah že preko 15 dni (!) moj predlog o ureditvi vsega potrebnega in plač vsemu prometnemu osebju. Ta moj predlog vsebuje poleg materialnega izboljšanja tudi celokupno pragmatično prometnega osebja. Ta zakonski predlog je predložen narodni skupščini in pride takoj v obravnavo po skrajšanem postopanju v istem času z vprašanjem javnih nameščencev ter drugih strok, kakor sodnikov, profesorjev itd. Priporočamo prometnemu osebju, da potrpežljivo počaka še kratek čas, dokler se ne reši njegovo vprašanje in apeliramo na njegov dokazani patriotizem (o, da, patriotizem! Op. ur.), da ostane zlasti v sedanjem težkem zunanje-političnem položaju na višini izpolnjevanja svojih dolžnosti. Verujemo, da ne zagraši dejanj, s katerimi bi zapadlo odgovornosti, ki bi bila za prometno osebje neodpušljiva in bi za državo (o, da, državo! Op. ur.) imela nedogledne posledice. — Minister saobračaja Velizar Janković.

Železničarji, po čitanju te brzojavke: čakajte, stradajte dalje, pragmatika pride! Kdaj? Minister pravi: še kratek čas. Škoda, da te kratke čase prometno osebje tako proklete dobro pozna! Že leta čaka ta skrhani, lačni, uniformirani hlapec države. In še: čakaj! Država je v kritičnem položaju (zato hiti oficirjem zviševati plače), ali ti, železničar, nisi že leta v kritičnem položaju? Čakaj! Sedaj je prišel apel nate zavoljo zunanje-političnega položaja — zunanji je posledica notranjega — sedaj si patriot, prej si bil izdajalec. Kapitalistična vlada te zopet potrebuje, da odere s tebe še zadnji ostanki kože. Čakaj, osel, da ti trava zraste. Pojdi med buržuje, delaj radikalni štajfažo — trava bo že zrasla. Nad tvoim grobom.

Železničarji, kdaj vas bo srečala pamet? Ali se vam ne zdi, da bi že bil čas pustiti enotne »akcije« z buržoazijo, pustiti prerekanje in vstopiti v organizacijo, ki stoji samo na razrednem stališču, vstopiti tudi v politično organiziran boj, da osvojimo ves državni ustroj od občine do parlamenta, v katerem se kujejo zakoni in vešala — za vas! Ali se vam ne zdi, da v teh bojih odločajo politične stranke in da so doslej odločale proti vam samo zato, ker ste nepravde podpisali, a edino pravo zametavali? Ali se vam ne zdi, da bi bilo pametno zapustiti črno družbo, ki vam je pred volitvami obljubovala kruh, ki ste se ji nato priključili, a vam danes hoče izposlovati samo več dela — še vojaštvo bi vam bilo treba prevažati...? Kaj se vam zdi?

Nič? Čakajmo. V skupščini tako nimate zastopnikov, današnji gospodje pa si ne bodo delali sile. Ti, železničar, pa si pridni h kosilu in večerji patriotizem, kakor ti ga ponuja g. minister. Boš lažje — čakal...
Eden za mnoge.

Politične vesti.

* Na ponedelkovi seji narodne skupščine so se zopet vse vprek napadali g. vladni zastopniki in nar. poslanci. Posl. Pribičević je konstatiral, da je zagrešil dr. Ninčić z ozirom na politiko napram Bolgarski, Govornik je izjavil, da so danes na Bolgarskem gospodarji elementi, ki naslanjajo svojo bitje in nebitje na samo propagando, da je Stambolinjski izdal Makedonijo Srbom. Prosil je ministra zunanjih zadev za pojasnila o njegovih dejanjih v zadnjih 10 dneh. Ko je govornik slišal, da namerava naša vlada izvesti demaršo v Sofiji, je bil pomirjen, danes pa lahko še enkrat konstatira, da se Cankova vlada trdneje upostavlja. Strašno se je razhičil, ko je izjavil, da je naša politika miroljubna, da torej ne smemo vse opustiti; kar ni v interesu našega miru. Dogodki v Bolgariji so imeli tudi močan odmev v Bukarešti. Govornik se je zanimal, kakšno stališče zavzemajo v tem oziru Rumunija, Češkoslovaška in Grčija. Dalje zahteva Pribičević, da je treba v interesu našega mirnega razvoja ob Bolgarskih mejah aretirati Todora Aleksandrova, razglati makedonske organizacije, Sofijska vlada pa mora na vsak način pokazati, da

ne misli več na Makedonijo. Poslanec Sušnik je opozarjal vlado na postopanje Anglije v makedonskem vprašanju. Sušnik je predvsem naglašal, da je bil Stambolijskega ideal ena sama država od Drave do Črnega morja. Baje je znano, da je Cankov germanofil; notranji dogodki na Bolgarskem pa so delo Italije in Anglije, ker sta ob priliki manifestiranja v Sofiji pozdravila revolucionarje italijanski in angleški poslanik. Joca Jovanović je na vsak način hotel, da bi morala Jugoslavija poseči med bolgarske dogodke, da se izogne Balkan novim Ferdinandovim časom. On je izvajal, da je dal Ferdinand Koburžan l. 1914. Stambolijskega zapreti, l. 1923. ga je pa ubil. (Stambolijski je padel 15. t. m. v Vetrenju blizu svojega rojstnega kraja Tatar-Pazardžika). Končno je zahteval, da se v narodni skupščini konstituira nekak odbor za zunanje zadeve, da bo dajal odgovornim ministrom jasne zunanje-politične smernice. Nato je govoril zunanji minister dr. Ninčić in dejal, da za začetek vojne z Bolgarsko ni bilo povodov. Konstatiral je, da ima Bolgarija več kakor 30.000 mož broječo vojsko, mi pa z 20.000 možmi nimso mogli vkorakati v Bolgarijo. Če bi bili mi posegli z oboroženo silo vmes, je izvajal dalje, bi v inozemstvu smatrali naše postopanje za nepravilno, ker ni kršena neull, pogodba in je Stambolijski mrtev. Trditev pa, da pomeni novi bolgarski režim nevarnost, je sama teorija iz stare Avstrije, ki je videla v Srbiji vedno staro sovražnico. Mi pa smo dovolj močni, da se vsakokrat opremo, če bi kdo skušal drezati v naše interese. Vlada Cankova je pa itak izjavila, da bo spoštovala vse obveznosti neullyskega sporazuma. Končno je naglašal, da nam Makedonije ni dal Stambolijski, marveč smo jo sami osvojili. Odgovarjali so nata izvajanja še prejšnji govorniki in nato so sejo zaključili. V torek se je pa nadaljevala seja o naknadnih kreditih. Povedali smo o tej seji malo podrobneje, da uvidimo vsi, kakšno lumparijo uganjajo gospodje v Belgradu, doma pa mečejo pesek v oči ljudem, vse »za narodov blagor« in za volilne kroglice.

* Zakonodajni odbor je v ponedeljek razpravljaj o uradniškem zakonu.

* Na Bolgarskem že niso zadovoljni z vlado Cankova, posebno makedonstvujušči se upirajo. V kratkem bodo sestavili novo vlado, za katere predsednika predlagajo Daneva, zunanje ministristvo naj bi prevzel Mihajlov, notranje pa Petrov. Ta vlada naj bi izvedla nove volitve v XXI. narodno sobranje, po volitvah pa se bo konstituirala izrazito parlamentarna vlada.

Razno.

r Gospod Podbevšek, tajnik zmagovite radikalne stranke, ki je našim sodrugom znan kot umetnik po božji milosti, pisatelj in deklamator večne zvestobe itd. nam je s pretinlim pismom poslal sledečo izjavo, ki jo ponatiskujemo s pripombo, da bomo o tem gospodu prihodnje dni, takoj ko bo čas dovolil, pisali bolj obširno. Za danes smo njegova izjava: »Podpisani Anton Podbevšek, bivši odgovorni urednik »Napreja«, izjavljam, da sem bil mistificiran od pisatelja novice, objavljene v »Napreju« dne 30. novembra 1922 v št. 271, pod naslovom »Guštanj«, kjer se dolži g. Rajko Kotnik, da je voditelj NSS po potrebi Sokolaš, obenem pa na them podporni član »Orlov«, da je kot štacijski poveljnik leta 1918. denunciral ljudi in jih spravljaj na ljubljanski grad, potem pa se je prizade-tim rodbinam ponujal sam v rešitev konfirancev. In da je preiskoval spolno zdravje vseh okoliških žensk. Vse te trditve so gole izmišljotine brezvestnega pisca. Zahvaljujem se g. Rajku Kotniku, da je umaknil na mojo prošnjo proti meni vloženo obtožbo radi žaljenja časti, potem ko sem podal zgoraj navedeno izjavo. — V Ljubljani, dne 8. junija 1923. — Anton Podbevšek.

r Radikalna vlada je v Trbovljah postavila za gerenta in v sovet same take ljudi, ki so se nji prodali, med njimi nekdanjega ljutega komunista Mihca Korena. Več zavednih radikalnih »rudarjev« (tako dolgo se podpisuje — Mihec) je nato v »Jutranjih novostih« sporočilo vsem drugim, še nezavednim, naj takoj prestopijo med radikalce, katerih program je najčistejši socialističen in so ga

socialisti sestavili, taki kakor: Pašić, Protić i. t. d., da nam ne bo treba odpirati leksikona. Takó kakor gospoda, tako se naj ima delavec, pravi Mihec. Gospoda pase lenobo. Njegove sorte ljudje bi jo tudi radi. No, zase je že rešil to temeljno zahtevo Pašičevega socialističnega programa.

r V nedeljo je začel sicilski vulkan Etna po malem bruhati. Na severnem delu vulkana se je iz peterih kraterjev vlija lava in je preplavila cvetoča polja. Izbruh je škodoval mnogim krajem okoli Etna, usoda mesta Catanije je do danes še neznan. Tudi človeške žrtve se dan za dnem množe.

r Iz Neapolja brzojavljajo, da je začel delovati tudi Vezuv v teku zadnjih 24 ur. Iz manjših žrel se vlija lava, iz glavnega kraterja pa bruha dim.

Proletariat in vojna.

Že smo preskočili par kratkih let, odkar smo vtaknili meče v nožnice in drugo morilno orožje odložili, ali vedno vsak, trenutek stojimo pred nevarnostjo, da nas prisilijo zopet zgrabiti za morilne predmete, ter hajdi v klavnico! V večnem strahu živi proletarijat v državi, v kateri so svoječasno tako svečano obljubovali osebno svobodo. Ali kako bridko se ta svoboda ubija! Vsak dan stojimo s strahom pred nevarnostjo, da bomo morali zapustiti naše družine ter si uničiti vse nade v boljšo bodočnost. Po vsej deželi hodijo vojaške komisije, ki popisujejo živino, vozove itd. in ki ljudi uporabljajo, da morajo imeti vse reči pripravljene za vsak slučaj, da jih oddajo militarizmu v prosep novega človeškega klanja. Prav nič ne pomaga tarnanje kmeta po deželi, da nima več vse tiste živine, ki jo je komisija popisala, da je bila lani suša, ter, da jo je radi pomanjkanja krmila ali česarkoli moral prodati. Srbski vojni zakon to zahteva in basta.

Druge pokličejo brez primerne obvestila na razna orožna vežbanja in jih pošiljajo pred komisije, dočim se jim domača družina suši od bede in lakote. Delavske mezde so že itak tako sramotne, da daleko ne zadostujejo človeškimi, pa prav skromnim zahtevam, a jih vseeno cel mesec prisilijo delati brezplačno štajfažo militarizmu. Tisti, ki niso nikdar poskušali proletarskega trpljenja, ki so si ob času svetovne vojne nagromadili milijone in velike palače, se lahko ogrevajo za novo človeško klanje, toda proletarijat je pri tem popolnoma drugega mnenja. Dajte to misel ljudstvu v odločitev in jim povejte resnico vaših misli, videli boste, kakšna bo ta odločitev. Za volilne glasove ste jih lahko opeharili z umazanimi frazami in obljubami, toda za njih življenje jih ne boste. Tisti, ki o teh stvareh odločujejo, ne vidijo krvavih ran, ne joka in stoka po padlih v svetovni vojni, ne tarnanja po izgubljenih udih, in ne vzdihovanja tisočev in tisočev slepcev, toda proletarijat še vse to ne samo vidi, ampak tudi čuti in se ne bo več dolgo varno z njim tako slepo igrati. Pa čeprav ste mu na umeten in demagoški način razbili organizacije, da bi bil za boj nesposoben, se bo pri njem še marsikak dober računar pošteno oštel. Komur je tesno med sedanjimi mejami, naj jih raztegne in poveča, proletarijat ne potrebuje nobenih mej, tamveč pošteno življenje, človeku primerno. Najprvo dajte delavstvu njegove pravice, vsaj tiste, ki ste mu jih vzeli, da bo vsaj deloma zopet dobil spoštovanje do rodne grude. Pridite na dan z vašimi obljubami, ki ste jih, toliko trosili med njim, ne dopustite si tega zla, da vam bo ljudstvo moralo očitati, da ste ga samo farbali — to je sedaj vaše delo, ne pa hujskanje in misel na klanje. Sicer pa je že itak pozno, ker danes ljudstvo spoznava, ono je bilo zaslepljeno od najpodlejšje volilne agitacije. Kako se tiste besede danes čudno tolmačijo, ko so kleriki kričali po shodih: Slovenski fantje naj doma odslužijo svojo vojaško obveznost a danes nas pozivljajo na zasedbo bolgarske meje in mogoče še čez! Kaj nas pa brigajo bolgarske notranje razmere, dokler niso naše nič boljše?! Proletarijat, zapomni si enkrat za vselej, da je treba močne proletarske vojske, ki bo zmožna započeti ljut boj za naše pravice! Ta vojska je vse nekaj drugega.

Celje.

c Celjski krajevni odbor Konsumne-
ga društva za Slovenijo sklicuje za če-
rtrek 28. t. m. ob 19. (7. zv.) člansko zborovanje v gostilni »Zeleni travnik«. Na dnevnem redu bo poročilo delegatov na izrednem občnem zboru; vsak bo dobil tudi pojasnila na razna vprašanja in pri-
ložbe. Dolžnost vsakega člana je, da se zborovanja udeleži in izve, kakšno je gospodarstvo njegove zadrage, ki je važnega pomena. — Odbor.

c Veselice in javni shodi prepo-
vedani. Da se nadaljnje širjenje skr-
latice, ošpic in drugih epidemij pre-
preči, in iste čimpreje zatre, odrejam sporazumno z mestnim magistratom v Celju kot zdravstveno oblastjo za celjsko mestno občino, da se iz ozirov javnega zdravstva do preklica ne do-
voljujejo nikake veselice, shodi in slične druge prireditve, ob katerih se shajajo večje množice ljudi in katere ima poli-
cijska oblast vzeti na znanje, odnosno jih dovoliti. To se daje občinstvu na znanje in ravnanje s pripombo, da se bodo te varnostne mere, ko preneha nevarnost, preklicale. — Okrajno gla-
varstvo. Dr. Senekovič s. r.

c Nova papirna trgovina v Celju.
G. Kürbiš ima tri koncesije: pekovsko, tvorniško in kantino. Sedaj pa še pri-
čenja s papirjem. Če kupiš tam zem-
ljo in prosiš za košček papirja, da si jo zaviješ, ti zaračuna tisti papir tako, da ima prav gotovo tam nekaj dobič-
ka. Kdor namerava tam še kaj kupiti, mu priporočamo, da vzame papir s seboj, kajti pri tem mu ne maramo žepe polniti. Sicer pa odjemanje posebno v njegovi kantini prav nič ne priporočamo delavstvu; zakaj, to bomo pa že povedali.

c Iz poslojpa okrožnega sodišča.
Pred davnim časom smo imeli čast mi, kolikor naš civilistov stanuje v tem po-
slojpu, zvedeti, da ne smemo metati na dvorišče nobene nesnage. Mi, ki smo vsekakor za red in snago že kot redni in zvesti organizirani socialisti, smo se te-
ga tudi nikaj držali. Nekega dne pa smo se morali nenadoma umakniti izpod oken drugega nadstropja, ker je prifrčala od zgoraj na dvorišče cela kopica — slamnjač. In kar je še najčudnejše, slamnjače so bile vse premočne in načete z gnitjem. Mislili smo, da je hotel nekdo po najkrajši poti spraviti to nesnago iz stanovanja in da se bo pač potrudil in prišel spraviti to tudi iz dvorišča, ravno izpred oken našega stanovanja. Čakali smo nekaj dni, nič! — Vemo, da so tisto stvar zagrešili vojaki, ki nad nami stanujejo. Rečeži so še neizkušeni in ne vedo, kaj se spodobí, pouči jih pa nihče ne. Prosimo vojaške oblasti, da napravijo tudi v tem oziru enkrat red! Sicer pa bi lahko mesto vojakov zgoraj stanovali civilni ljudje, ker mislimo, da je še v vojašnici celo dve stia pri nas) toliko prostora, da se spravi tisto peččico vojakov pod streho! Stanovanjska kriza pa se še vedno slabša! — Urgentes.

c Na temelju dopisa komande voj-
okrožja Celje št. 11.560 z dne 14. maja t. l. pozivljamo vse lastnike avtomobilov (osebnih in tovornih), motociklov, brez in s priklopnim vozom, biciklov s pomožnim motorjem, triciklov in biciklov, ki biva-
jo v območju mesta Celja, da prijavijo svoja vozila na celjskem mestnem magistratu soba št. 6 od 18. do 23. junija 1923 med uradnimi urami, to je od 9. do 12. ure dopoldne. Za prijavo so potrebni pri avtomobilih sledeči podatki: 1. Znamka avtomobila; 2. SL-številka; 3. številka motorja; 4. motor s številom cilindrov; 5. število konjskih sil (HP); 6. za koliko oseb je avtomobil prirejen (pri tovornih, koliko ton se lahko vozi); 7. sistem prenosa in krmila; 8. dimenzija pnevmatike (prednjih in zadnjih koles); 9. kakšna je razsvetljava (električna ali karbidna); 10. kakšne rezervne dele ima; 11. vrednost. Pri motociklih in biciklih s pomožnim motorjem so potrebni sledeči podatki: 1. znamka; 2. SL-številka; 3. številka motorja; 4. motor s številom cilindrov; 5. število konjskih sil; 6. sistem prenosa; 7. dimenzija pnevmatike; 8. kakšna je razsvetljava (električna ali karbidna); 9. kakšne rezervne dele ima; 10. vrednost. Pri tri- in biciklih so potrebni sledeči podatki: 1. Znamka; 2. številka; 3. sistem prenosa; 4. dimenzija pnevmatike; 5. kakšne rezervne dele ima; 6. vrednost. Vsako pro-
dajo ali nakup vozil se mora javiti v 3 dneh, podpisane uradu ter se mora navesti ime, priimek, poklic in točen naslov kupovalca oz. prodajalca. Last-

nike opozarjamo na strogo kazen, ki jih bo zadela v slučaju neprijave ali pa pri-
kritja zgoraj navedenih vozil in predme-
tov, odnosno odpustitve prijave, prodaje ali nakupa. Nevednost o tem razglasu jih ne opravičuje.

c Glasom dopisa komande vojnega
okrožja Celje št. 11.560 z dne 14. V. t. l. se bo vršil dne 26. tuj. ob 8. uri zjutraj za mesto Celje na »Glaziji« ob Ljubljanski cesti popis živine (konj, oslov, mezo-
gov, volov in bivolov), voz (osebnih, to-
vornih in vprežnih), vprege (vprežne in jahalne), avtomobilov (osebnih in tovr-
nih z vsemi pritlikinami), motociklov brez in s priklopnim vozom, biciklov s pomožnim motorjem, triciklov izvzemši navadnih biciklov. S tem pozivljamo vse lastnike zgoraj omenjene živine, vozil, vprege itd., ki biva-
jo v območju mesta Celje, da privedejo svojo lastnino k po-
pisovanju točno ob pol 8. zjutraj na do-
ločen kraj. — Posebnih uradnih pozivo-
v posameznim osebam ne izdamo. Vsak lastnik se mora pri prihodu na »Glazijo« javiti službenemu organu me-
stnega magistrata. Lastnike opozarjamo na strogo kazen, ki jih bo zadela v slu-
čaju, da se temu pozivu ne odzovejo ali pa prikrijejo zgoraj navedene predmete. Nevednost o tem razglasu jih ne o-
pravičujevala. — Mestni magistrat celjski.

Ljubljana.

l Oddaja ribolova v mestnem
bajerju pod Tivolijem. Ker je najem-
na doba ribolova oziroma ribarstva v mestnem ribnjaku pod podturnskim gredom (Tivolijem) potekla, bo mestni magistrat oddal ribolov oziroma goji-
tev ribarstva dražbenim potom v na-
jem. Dražba se vrši 25. t. m. v mestnem gospodarskem uradu. Dražbeni pogoji so na vpogled vsak dan ravno-
tam med navadnimi uradnimi urami.

l Iz mestnega šolskega sveta.
O zadnji redni seji mestnega šolskega sveta, ki se je vršila 5. junija 1923, smo prejeli nastopno obvestilo. Predsednik proglasi sklepčnost in pozdravi navzoče, med njimi nove zastopnike mestne občine v mestnem šolskem svetu z dostavkom, da se izreče bivšim zastopnikom m. obč. za mnogoletno marljivo sodelovanje pismena za-
hvala, kar se soglasno sprejme. Na znanje se vzame poročilo o bistvenih prezidialijah iz za zadnje upravne dobe in se odobri zapisnik zadnje redne seje 23. marca 1923. brez ugovora. Poročila o personalijah in pa o daljših dopustih iz za zadnje seje, dovoljenih ali pa prošeni, se vzame na znanje. Za razpisana učna mesta na II. IV. in V. mestni deški osnovni šoli se predlože višjemu šolskemu svetu terno predlo-
gi. Poročila o nadzorovanju zasebne deške osnovne šole v »Marijanišču«, V. mestne deške osnovne šole, zasebne dekliške meščanske šole v Licht. sirotišču, IV. mestne deške osnovne šole, mestne manjšinske šole, zasebne deške osnovne šole na Rakovniku, II. mestne dekliške meščanske šole, IV. mestne dekliške osnovne šole, I. mestne deške meščanske šole in mestne šole na Barju vsa za šolsko leto 1922./23. se vzamejo soglasno na znanje in predlože višjemu šolskemu svetu v odobrenje. Zajedno z njimi se pritrdi tudi vsem nasvetom, oziroma naročilom glede poprav in nabav na teh šolah, ki jih je na pristojnem mestu izposlovati. Ko se reši še dvojne internih vprašanj, zaključí predsednik sejo ob polsedmih zvečer.

l Neki okrajni šolski nadzornik misli, da je edina njegova naloga ši-
kaniranje »predobro« plačanega učiteljstva. V tem času, ko učitelj ne more plačati niti krojača, da bi mu strgano obleko zakrpal in ko mu skrbi v boju za obstanek ne dajo miru ne podnevi ne ponoči, mori ta demokratarski pri-
ganjač z nepopisnim pedantstvom svoje tovariše in tovarišice, kakor jih sam vedno imenuje s sladkim smehljajem na ustnicah, a s kačo v srcu. Nevprašan.

Maribor.

l Naši orjunci so se začeli zbirati izven mesta v Lajtersperku, ker so jih oblasti v mestu postavile pod kuratelo. Dokler bodo bolj pridni nego v mestu, pa naj se pri nas zbirajo.

Iz stranke.

Za januar je obračunala tudi novoustanovljena ženska organizacija v Črni za 4 članice; zdaj skupaj 1502 člana.

Za februar sta obračunali sledeči organizaciji: 35. Ženska organizacija SSJ v Črni 4; 36. Slov. Bistrica 9; zadnji izkaz 1428 članov, zdaj skupaj 1441 članov.

Za marec sta obračunali še sledeči organizaciji: 31. Ženska organizacija SSJ v Črni 4; Slov. Bistrica 9; zadnji izkaz 1228 članov, zdaj skupaj 1241 članov.

Za april sta obračunali sledeči organizaciji: 23. Ženska organizacija SSJ v Črni 36; 24. Slov. Bistrica 10; 25. Sv. Peter pod Sv. Gorami 4; zadnji izkaz 1111 članov, zdaj skupaj 1161 članov.

Za maj so obračunale še sledeče organizacije: 8. Trbovlje 130; 9. Celje 254; 10. Štore 89; 11. Ljubljana 22; 12. Sv. Peter pod Sv. Gorami 4; 13. Ženska organizacija v Črni 36; 14. Ra-
dovljica 12; 15. Slov. Bistrica 10; zadnji izkaz 202 člana, zdaj skupaj 759 članov.

Tiskovni sklad.

Prejeli smo od 1. l. do
14. VI. 1923 Din 11.299*50
Pavla Malovrhova iz
Hrastnika » 5—
J. Jeram na članskem
zborovanju kraj. pol.
org. na Jesenicah » 10—
Fr. Jelen iz Celja » 7—
nabral v Ljubljani 17./6.
Miloš Trobonjača v
Ljubljani, preplačila pri
»Soc. in veri.« » 5—
V. E. preplačila pri
»Soc. in veri.« » 1—
F. K. izkupiček za svoj
prejšnji prižigalnik » 10—
od 1. l. do 20. VI. 1923 Din 11.337*50

Pri izkazu v zadnjem »Ljudskem Glasu« se je vrnila neljuba tiskovna pomota. Zato popravljamo: sodrug Al. Leskošek je daroval plačilo za na-
grobni govor, ne pa za nagradni govor krojačev 7. VI.

s Krajevna politična organizacija SSJ v Celju opominja svoje člane, naj poravnajo zaostalo članarino, ker bi drugače v slučaju potrebnega zastopstva od strani organizacije bile odklonjene vsake intervencije. Podblagajnikje pa opominjamo, da obračunaju blagajniku najpo-
znejše do 10. vsakega meseca; tisti podoblagajniki pa, katerih člani so že v na-
prej plačali, naj to javijo glavnemu bla-
gajniku, ker se s tem veliko skrajša redni obračun. Plača lahko vsak pri sodru-
gu Jelenu v Gaberjih št. 107 ob vsakem času. Članske knjige leže v strok. tajništvu, Vodnikova ul. 3 do nedelje 24. tm. vsakemu članu na vpogled. Vsak si jih naj ogleda, da bo vedel, katere sodruge ima in da se bo na ta način izvedlo medsebojno spoznanje. — Odbor.

s Vsem ljubljanskim članom.
Članske prispevke sprejema s. Jos. Pastorek v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 7., prtiličje, vsako soboto od 18. dalje. Kdor nima časa ta dan, se lahko zglati vsak dan med 12. in 13. istotam.

Vsedelavski zlet.

Vse, ki se nameravajo udeležiti zleta, opozarjamo, da je zadnji čas za prijavo do 25. tm. Sprejema jih centralno tajništvo »Svobode« v Ljubljani. Izkaznica za polovično vožnjo po južni železnici stane 6 Din in velja ob-
enem za vse prireditve za časa zleta v Mariboru. Obenem z zletno izkaznico naj vsak naroči tudi izkaznico za obed. Ta stane 15 Din. Denar za to izkaznico je treba vpslati vnaprej.

Vsak udeleženelec kupi pri vstopni postaji pri blagajni celo enosmerno vozno karto in da tam zletno izkaznico in vozno karto žigosati z mokrim postajnim dnevnim žigom. Tako žigosana vozna karta velja v zvezi z izkaznico tudi za povratno vožnjo. Vozno karto je plačati na kolodvoru posebej. Prekinjenje vožnje ni dopustno. Vstopnica velja od 30. junija do 2. julija tl.

Obenem pozivljamo vse pevce, da se najkasneje javijo do sobote 23. tm. Vsi telovadni odseki »Svobode« naj takoj prijavijo število telovadcev in vrste orodja, na katerem bodo nastopili. Tudi naj javijo centrali »Svobode« imena dveh delegatov in pošljejo predloge glede telovadbe.

Zborovanje se vrši 30. junija ob 14. (2. pop.) v Ljudskem domu, Mari-
bor, Ruška cesta št. 5.

Vestnik „Svobode“.

v Vse člane ljubljanske podruž-
nice »Svobode« opozarjamo, da čim-
preje poravnajo zaostalo članarino. Članarina se pobira vsak večer od 6. do pol 7. zvečer v centralnem tajništvu »Svobode«, v Židovski ul. 1./1. Vse one, ki do občnega zbora ne bodo poravnali članarine, bomo po § 13, točka e. podružničnih pravil črtali iz seznama članov.

v Občni zbor ljubljanske podružnice »Svobode« bo v torek 10. julija tl. v mestni posvetovalnici na magistratu v Ljubljani. Vsem sodru-
gom iz Ljubljane je udeležba dolžnost.

Žene, dekleta!

Kapitalistični sistem baš vas naj-
hujje tlači v suženjstvo in degeneracijo. Včasih so imeli vladajoči režimi spo-
štovanje vsaj do posebne naloge, ki gre ženski kot materi in ženi, danes niti tega ni več. Fabrika in pisarna vas danes postavljata po propadanju v isto vrsto z možmi, še celo nižje, ker vas sistem pod pretvezo »šibkejšega spola« lahko močneje izkorišča. Žene in dekleta, same ste krive, če je tako, ker nihče ne more nikogar izkoriščati kot »šibkejši spol«, ker v resnici ne skrbite nič za to, da bi postavile pred današnji režim zdravo, samozavestno in uporno armado, kakor jo lahko postavijo vaši možki sobojevniki-trpici. Proletarske žene, da nam rodite s svojimi degeneriranimi telesi že od rojstva degeneriran zarod sužnjev, ki ga po vrhu vzgajate še v omejenem duhu revščine in kruhoborstva, to je tisto, kar nas vse spravlja pod kolo moder-
nega meznega suženjstva. Proletarske žene, oskrbite, da popravite vsaj del tega tudi svojega greha! Proletarske organizacije vam bodo nudile pomoč. V prvi vrsti telovadne! Vstopajte vanje! Nobena naj se ne izgovarja, da je pre-
stara ali prešibka itd. — ker vprašanje je v resnici samo to: ali je voljna ali pa prelenu! Ustroj ženskega telesa je gotovo drugačen nego moškega in ne prenaša vsega, kar lahko to, ampak moderna telovadba to uvažuje in upo-
rablja za ženske posebne metode. S tem smo povedali vse, drugo je sedaj od vas odvisno. Če hočete, da se vaš položaj spremeni, sledite našim klicem. Specielno za celjsko mesto in okolico se potrudite v uredništvo »Naprejevo«, kjer dobite vsak dan nadaljne in-
formacije. — Pripravljalni odbor DTE v Celju.

Dopisi.

Iz Meziške doline. Ker je ravno ne-
delja, imam kot proletarec čas premi-
šljevati o svetem (bolje rečeno o pohujše-
valnem) misionu: saj se že najneumnej-
šemu človeku čudno zdi, kar ta pripo-
roča ubogi pari. Sv. gospod misionar je govoril v Guštanju: Kdor je deloma kr-
ščanski, mora imeti 16—20 otrok. Afi gospod misionar res misli, da smo kakšni zajci, ki si naredo po svoji želji luknjo za svoje mladiče. Kam jih bomo pa mi proletarci dali, ki imamo navadno komaj po eno sobo? V drvarnice?? Še teh nimamo vsi. O da, če bi mi prole-
tarci imeli toliko sob, kolikor jih imajo župnije in kloštri in vrh vsega še lepa posestva in mesečno plačo po zasluž-
nju, bi bili v vojnem času vzeli celo revne mestne otroke na hrano in stanova-
nje, katere so v cerkvi res priporočali duhovniki — drugim. Da pa nam gospod misionar priporoča še 16—20 otrok, se mu smejejo, upoštevamo pa tega ne. Mislimo, da bi takih družin že ne bilo mnogo, če spravite vse na Zaloško ce-
sto, kadar pridejo kruha prosit. Res, lep dokaz, kako skrbite za revne kapitali-
ste, da jim ne bo zmanjkalo sužnjev. Še kmetje so se pogovarjali zunaj: »Oni pač morajo tako pridigovati, da imajo zaslu-
žek pri krstu, porokah, pogrebih, itd. Mi pa pravimo po stari navadi, kolikor jih je nam Bog nameril, jih pa bo —«.

G. misionar naj si to ohrani v spominu!
Trbovlja. Razmere, v katerih živi-
mo, se tako naglo spreminjajo in z njimi vred tudi osebe, da si posameznik, če pazno ne sledi vsem dogodkom, končno ne more ustvariti nikakšne sodbe. Ob-
činske volitve, ki so se vršile meseca maja 1921, v Sloveniji, pri katerih je v posameznih občinah dobila komunistična stranka večino odbornikov, je takratna radikalno-demokratska vlada eno-

stavno razveljavila za one občine, kjer so imeli komunisti večino, in je občinske odbore na nezakonit način odstavila ter upostavila gerentstvo, ki gospodarji še danes v posameznih občinah proti volji občanov kot davkoplačevalcev. Tudi mi trboveljski občinarji smo bili tega vladnega protizakonitega in demokratičnega čina deležni, tako da v naši občini že gospodarji cel čas od prevrata, ker živimo v svobodni demokratični Jugoslaviji, gerentstvo. Že pred državno-zbornimi volitvami so se od strani gerentstva izvršile vse priprave za izvedbo občinskih volitev, a politična oblast jih vendar ni razpisala četudi je ta priprava veljala občino mnogo denarja, to pa le z motivacijo, da se bodo izvršile občinske volitve po državno-zbornih. Državno-zbornske volitve so izvršene, skupščina zboruje, a občinskih volitev še ni, to pa zgolj radi tega, da nagradi radikalna stranka svoje agitatorje še z raznimi službami, na škodo davkoplačevalcev, kakor se je to zgodilo ravno pri nas. Namesto volitev dobimo novega gerenta in nov gerentski sosvet, ki je sestavljen tako, da so v njem po večini sami radikalni, četudi v naši občini nimajo nobenih pristašev; to je razvidno iz tega, da so pri zadnjih volitvah na vseh 9 voliških dobili samo reci in beri 36 glasov. To je višek politične spekulacije radikalne stranke ter kršenje zakona, da ne smejo volilci kot davkoplačevalci sami odločati o svoji usodi, marveč nam radikalna stranka kot vladna stranka kar po diktatorsko nastavi novega gerenta v osebi **Mihe Korena**, bivšega komunističnega poslanca, sedaj agitatorja radikalne stranke zaradi katerega je bil zadnji pravilno izvoljeni občinski odbor na nezakonit način razveljavljen. Za gerentske sosvetnike so pa postavili po večini same prejšnje komuniste in sedanje radikalce, katere je poprej radikalna vlada do kosti preganjala, češ, da so prevratni elementi, sedaj pa, ko trobijo v radikalni rog, so največji državotvorci, kateri so vredni občinskih stolčkov, da gospodarijo proti volji občanov; to se pri nas v Jugoslaviji imenuje demokratično vladanje, da gospodarji manjšina proti volji večine. Občani kot davkoplačevalci naj-energičnejše protestiramo proti takšnemu postopanju od strani vlade oziroma velikega župana ter obenem zahtevamo takojšnji razpis občinskih volitev, naj občani odločijo, kdo bo v njihovem imenu gospodaril z občinskimi imetjem, ne pa, da nam radikalna stranka vsiljuje ljudi, do katerih nimamo zaupanja, kar je razvidno že iz volilnega shoda, ki so ga sklicali radikalni pred volitvami. Zato, občani, na noge, občino občinarjem v roke, ne pa raznim političnim spekulantom.

KAJ JE POTREBNEJŠE, KAPELICA ALI EKZISTENCA?

(Dopis iz invalidskega doma v Celju.)

Da govorimo javno, nas silijo vsakodnevna podtikanja in nagajanja in to iz krogov naših uslužbencev oziroma usmiljenih sester, ki jim ni nikoli po volji zdaj ena stvar zdaj druga, tako da jim zmerom nekaj manjka. Sedaj so se naše častite sestre že zopet zamislile nekako kapelo ter hočejo uporabiti v to svrhu eno sobo. Kar so si pa zamislile, si nikakor ne morejo zbiti z glave, neglede na stanovanjsko krizo in ne na to, da le tukaj nujno potrebna mrtvašnica, ker skoraj vsak teden umrjeta po dva invalida. In neglede na to, da so potrebnejše sobe v svrhu sortiranja težko tuberkuloznih invalidov, med katere smo sedaj vsi pomešani, pljučnokatarni, pozitivni in negativni. Brivnica je zdaj pri čevljarju, zdaj na dvorišču, zdaj na hodniku. Brivska priprava zdaleka ne odgovarja interesom tukajšnjega zavoda. Sestrice so si pa zasnovale drugo pot, začele so najprvo po mestu beračiti v imenu invalidov v zavodu za kapelico, potem so si napravile nekako prošnjo z namenom, da jo pošljejo na Invalidski odsek v Ljubljano ter so si v to svrhu iskale podpise pri invalidih. Podpisali pa so samo taki kratkovidneži, ki ne znajo presojeti siromašni položaj, v katerem se nahajamo. Še bolj užaljeni se počutimo, ker so se pohvalile sestre, da jim je g. načelnik Invalidskega odseka obljubil pomoč. Vprašamo gospode, odkod prispevek za pomoč, ker na Invalidskem odseku, kadar kak invalid prosí za pomoč za ekzistenco ali za osamosvojitve, dobimo vedno odgovor: Nimamo nobenega kredita. Zato priporočamo, gospodje, da pomagate zdravejšim do samoosvojitve in

invalidom, katerih usoda je ostati v zavodu, da se zavarujejo pred širjenjem hudobne bolezni jetike, da se ne bodo drug od drugega zastrupljali in tako sistematično spravljali v prezgodnji grob. Kadar bo vse to urejeno, potem strežite sestram, dokler pa nismo preskrbljeni, vam ključemo: ekzistenco, ekzistenco nam dajte in varnost za naše že tako rahlo zdravje, potem bomo pa molčali kakor grob! Sledi 64 podpisov.

To in ono.

Gospodje od »Rdečega prapora« so prav odločno zavzeli staro social-patriotsko taktiko. V svojem »zedinjenem« glasilu »Enakosti« pišejo tako lepo in mirno, kakor da bi ne bilo nikjer nobenega spora, s privatnimi dopisi in pogovori pa blatijo našo stranko na vse mogoče in nemogoče načine. Seveda vpliva ta način polemike samo na nezavedne. Ti pa, čeprav hočejo še tako hitro skočiti v temni jarek sluge s kapitalisti, ne morejo, ker se kapitalisti boje vsake organizacije, pri kateri odločujejo člani. Zato čakajo naši sodrugi zastopni na objavo dr. Korunovih organizacij. Po deželi gre sočasno in v nasprotju s tem tudi agitacija, naj organizacije pri našem tajništvu pridno obračunavajo, da bodo imele delegatske pravice. Ta agitacija nas veseli, pa ne samo zato, ker dokazuje, da so si kongresi že pridobili avtoriteto, ampak tudi glede stvari same. Kajti takoj bo zedinjen ves naš proletarijat, ko bo skupno organiziran in vsi naši spori bodo rešeni, kadar bodo vse organizacije redno obračunavale. Tudi sitni tajnik bo takrat odpravljen!

— Vrednost denarja: 1 dolar 85 Din, 1 franc. frank 5'25 Din, 1 češkoslov. krona 2'65 Din, 1 lev 1'03—1'05 Din. V Curihi stane 100 naših dinarjev 6'25 švicarskih frankov.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ).
Odgovorni urednik: Alojz Leskošek.
Tisk Zvezne tiskarne v Celju.

Ena steklenica Elzafluida nadomesti

3 steklenice francoskega žganja!

Vsebinska to naredi!

Sestava Fellerjevega Elzafluida je iz najmočnejših esencev zdravilnih zelišč, cvetja, korenin in listja z najfinjšim destilatoma žganja. Že čez 25 let je vzrok hvalečnosti nebroj ljudi v vseh delih sveta, ker jim kakor dober prijatelj v težkih dneh prežene bolečine, imate bolečine v udih? V hrbtu? Zobobol? Nahod? Ste slabotni, izmučeni in preveč občutljivi? Želite dober kosmetikum za zobe, zobno meso, lice, glavo? Ali želite v vseh priložnostih imeti zanesljivo sredstvo v hiši? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Kmalu boste rekli tudi vi:

TO JE NAJBOLJŠE KAR SEM KEDAJ OKUŠALI!

Je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žganje in najboljše sredstvo te vrste! V vseh lekarnah zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. S pakovanjem in poštnino stane, če denar naprej pošljete ali pa po povzetju:

3 dvojn. ali	1 špec. steklenica	Din 24—
12 » » 4 »	steklenice	» 84—
24 » » 8 »	steklenic	» 146—
36 » » 12 »	»	» 208—

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 2 dinarja in 3 dinarje; Elza-mentolni črtniki 4 dinarje; Elza-švedska tinktura za želodec 10 dinarjev; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok 9 dinarjev; Elza-ribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; Glycerin 4 dinarje in 15 dinarjev; Lysol, Lysoform 12 dinarjev; Kineški čaj od 1 dinarja dalje; originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica 13 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 7 dinarjev, strup za podgane in miši 7 dinarjev. Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa sedaj še 5% doplačila. Adresirati je na: **Eugen V. Feller**, lekarnar, **Stubica Donja**, Elzatrž št. 358, Hrvatsko.

Dovoljujem si vljudno naznaniti, da sem otvoril v Celju, Cankarjeva ulica št. 2 dne 20. junija 1923

novo lekarno.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

Ph. Mr. Fedor Gradišnik.

And. Jakil

tovarna kož in čevljev d. d., prodajalna Ljubljana, Poljanska c. št. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških čevljev iz telečjega boksa v vseh barvah, govedjega boksa in rujave kravine.

Solidno delo!

Nizke cene!

Ženske, Žika

ki so modre, se ne boje več, temveč se obvarujejo z mojim mnogokrat preizkušenim obvarovalnim aparatom.

V posebnih slučajih

zahtevajo žene takoj moje vedno zanesljivo učinkujoče, popolnoma neškodljivo

specielno sredstvo.

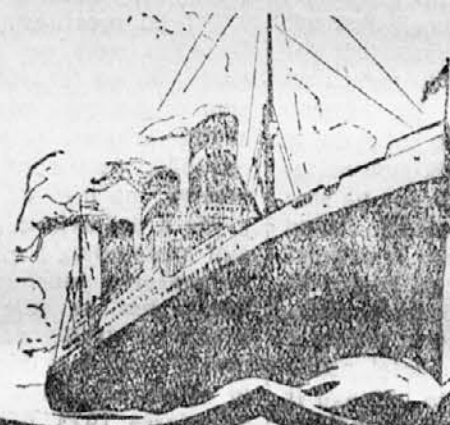
Vprašajte pod Dr. 5. Priložite znesek za znamko za odgovor. — Pošiljka se vrši strogo diskretno po

El. Bock, Wien VI, Gumpendorferstr. 109/14.

je najboljši in najbolj zdravi nadomestek za pravo kavo. Zahtevajte jo pri svojem trgovcu:

Pražana »Zika« d. z. o. z. Ljubljana — Rož. dol.

Naročajte dnevnik „NAPREJ“ in tednik „LJUDSKI GLAS“!

66 LEVIATHAN 99

Najmodernejši, največji in najluksurijoznejši oceanski parnik. Najvišje zmoglosti iznajdljivosti, znanosti in moči kapitala so vtelesene v izdelavi tega divnega parnika. Neprimerljiva udobnost v vseh razredih.

Prva vožnja v New York 17. julija 1923, potem 7. avg., 28. avg., 18. sept., 8. okt., 29. okt. itd., vsake tri tedne v terek od Southampton-Cherbourg. — Podrobna pojasnila potom spodaj navedenih naslovov.

BREMEN - NEW YORK

Direktna zveza s krasnimi ameriški vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, čistosti in izborni oskrbi. Hitre in varne ladje. »George Washington« »President Fillmore« »President Harding« »President Roosevelt« »America« »President Arthur«

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list št. 216. Ugodna prilika za prevažanje blaga.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: Beograd, Palata Beogradske Zadruga, podružnica v Ljubljani: Zadruga Zveza, Ljubljana.

Nakupovalna zadruga

r. z. z. o. z.

V LJUBLJANI Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki vseh vrst. — Kolonialno špecerijsko blago, spirituoze, mast, slanina, mesni izdelki.

Uvoz!

Izvoz!

Telefon št. 366. Brzjavni naslov: Nakupovalna Ljubljana. Čekovni račun števil. 10.473.